

Yrittäjyysohjelma 2016-2019

Teknolomiteollisuuden
yrittäjävaliokunta

Teknologiateollisuuden yrittäjyysohjelma

- Ohjelma on Teknologiateollisuuden yrittäjävaliokunnan kannanotto teollisuuden toimintaedellytysten parantamiseksi ja kilpailukyvyyn palauttamiseksi Suomessa. Ohjelmassa esitetään konkreettisia ratkaisuja, jotta pk-yritykset voisivat vastata odotuksiin kasvun, uudistumisen ja työllisyyden parantamiseksi.
- Yrittäjävaliokunta edustaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä omistajayrittäjyyttä koskevaa asiantuntemusta Teknologiateollisuudessa. Sen puheenjohtaja toimii Teknologiateollisuuden hallituksen varapuheenjohtajana.

Suomeen on
palautettava
kilpailukykyinen
toimintaympäristö.
Pk-sektorin
kasvua ja
kansainvälistymistä
on edistettävä.
Yritysten on
uudistuttava.

Yrittäjyysohjelman painopisteet

■ **Toimintaympäristö**

- Turvataan yritysten rahoitus.
- Palautetaan suomalaisen työn kilpailukyky.
- Parannetaan osaajien saatavuutta.
- Verotus kannustamaan investointeja ja uudistumista.
- Kevennetään hallinnollista taakkaa.
- Tervehdytetään julkinen sektori.

■ **Vienti ja kansainvälistyminen**

- Tuetaan yritysten kansainvälistymistä.
- Nostetaan myynti- ja markkinointiosaaminen kansainväliselle tasolle.

■ **Liiketoiminnan strategia ja johtaminen**

- Liiketoimintaosaamisen merkitys korostuu muutoksessa.
- Panostetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä strategiseen erikoistumiseen.

■ **Operatiivinen toiminta**

- Hankintaosaamiseen on panostettava
- Parannetaan tuottavuutta ja kilpailukykyä investointilaman jäljiltä.
- Lisätään tietotekniikan hyödyntämistä tuotteissa ja toiminnan tehostamisessa.

Pk-yritysten toimintaympäristö kuntoon

Turvataan yritysten rahoitus

ONGELMA

Tekesin määrärahoja ollaan leikkaamassa edelleen merkittävästi.

Yritysrahoitusmarkkinat ovat polarisoituneet.

Finanssialan lisääntyvän sääntelyn takia yritysrahoitusehtojen kiristyminen uhkaa jatkua.

Julkiset rahoitusinstrumentit eivät ole riittävän joustavia hyväksymään pk-yritysten riskejä.

Kotimainen t&k-rahoitus vähenee.

RATKAISU

Nykyinen taso on säilytettävä turvaamaan pk-yritysten tulevaisuuteen suuntaavat t&k-hankkeet.

Finnveran, Tekesin ja ELY-keskusten rahoitusinstrumenteissa tulisi varmistaa uudistavien investointien rahoituksen saatavuus nopeasti muuttuvissa markkinatilanteissa.

Pk-yrityksille soveltuvaa viennin rahoitusta on kehitettävä hyväksymällä riittävät riskinoton tasot. Myös viejän alihankintaketjua on rahoitettava.

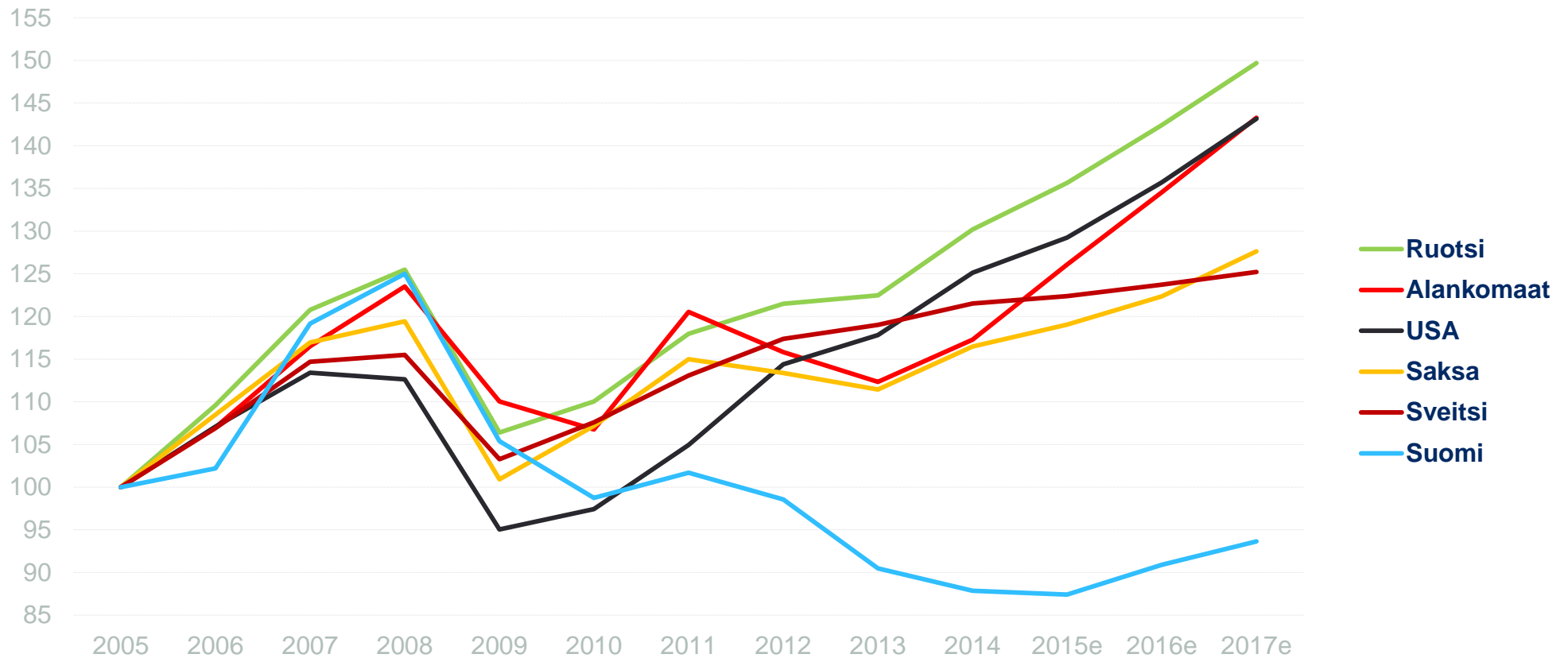
Yritysten referenssitoimitusten vientirahoitusmalleja on kehitettävä joustaviksi.

Kannustetaan suomalaisia yrityksiä mukaan Horizon 2020 -ohjelmaan ja hyödyntämään tarjolla olevaa kansainvälistä rahoitusta.

Investoinnit Suomessa on saatava uuteen kasvuun:

Robottiikka, automaatio, digitaalisuus, uusi tuotanto, t&k

Yritysten kiinteät investoinnit, indeksi 2005=100

Palautetaan suomalaisen työn kilpailukyky

ONGELMA

Työvoimakustannusten nousu ja heikko tuottavuuskehitys ovat vieneet kilpailukykyä.

Monet tes-määräykset ovat jäykkiä, eivätkä vapaus ja valmiudet sopia asioista yksityiskohtaisesti yrityksissä ole riittäviä.

Työllisyysaste ei ole pohjoismaisella tasolla. Nuorten työllistyminen on heikkoa ja eläkkeelle jäädään kilpailijamaita varhemmin.

Palkalliset poissaolot lyhentävät tehtyä työaika, aiheuttavat yrityksille kustannuksia ja korottavat merkittävästi tehdyn työn hintaa.

Suomi on lakkoherkkä maa.

RATKAISU

Suomesta tulee tehdä kilpailukykyisin maa Euroopassa; vientialojen tulee määrittää palkankorotusvara ja tuottavuutta on parannettava myös työehtoja uudistamalla.

Työpaikkojen päätösvaltaa työehdoista on lisättävä ja valmiuksia käyttää joustoja on parannettava. Aitoa paikallisen sopimisen kulttuuria tarvitaan.

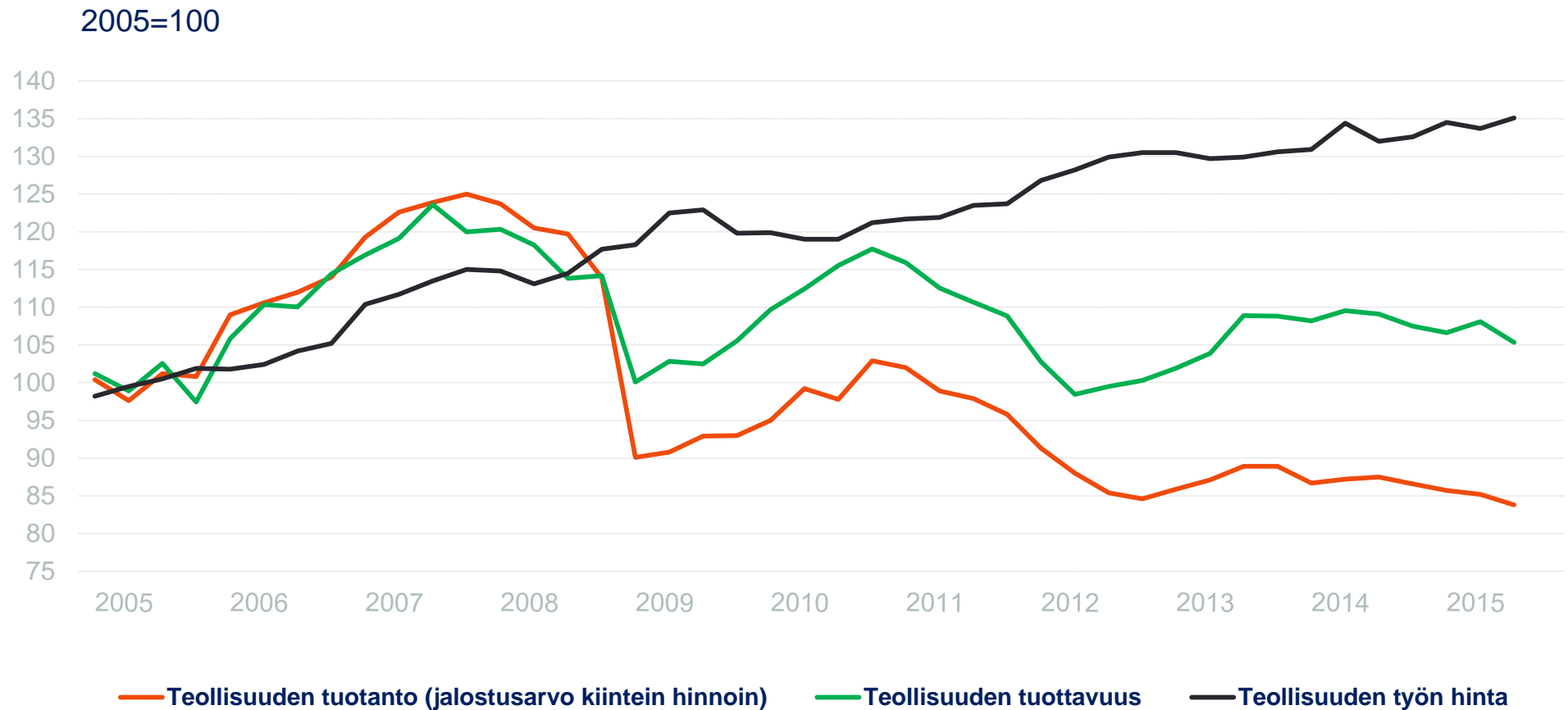
Työuria on pidennettävä molemmista päistä. Harjoittelupaikkoja on voitava tarjota suhdanteista riippumatta.

Työn välilliset kustannukset eivät saa nousta. Työntekijällä ja työnantajalla on vastuu työkykyä ylläpitävistä toimista.

Työrauha on varmistettava työpaikoilla ja yhteiskunnassa lailla.

Työmarkkinaratkaisulla on palautettava teollisuuden kustannuskilpailukyky

Työn hinnan kehitys on ristiriidassa tuottavuuden kehityksen kanssa

Parannetaan osaajien saatavuutta

ONGELMA

Osaavan työvoiman saatavuudessa on haasteita erityisesti pienillä paikkakunnilla sekä alihankintayrityksissä.

Osaavan työvoiman saaminen on haastavaa myös ansiotulojen kireän verotuksen vuoksi.

Teknologia-alojen koulutuspaikkoja on vähennetty säästötoimenpiteinä ja vähäisien hakijamäärien takia.

Opintonsa aloittaneista vain osa suorittaa opintonsa valmistumiseen saakka.

RATKAISU

Koulutuksen on tuettava yrityselämän osaamistarpeita. Alanvaihtajia ja maahanmuuttajia on tuettava alalle kouluttautumisessa. Oppisopimuskoulutuksen palkkamallia on kehitettävä osaamisperusteiseksi.

Ansiotulojen verotusta tulee keventää.

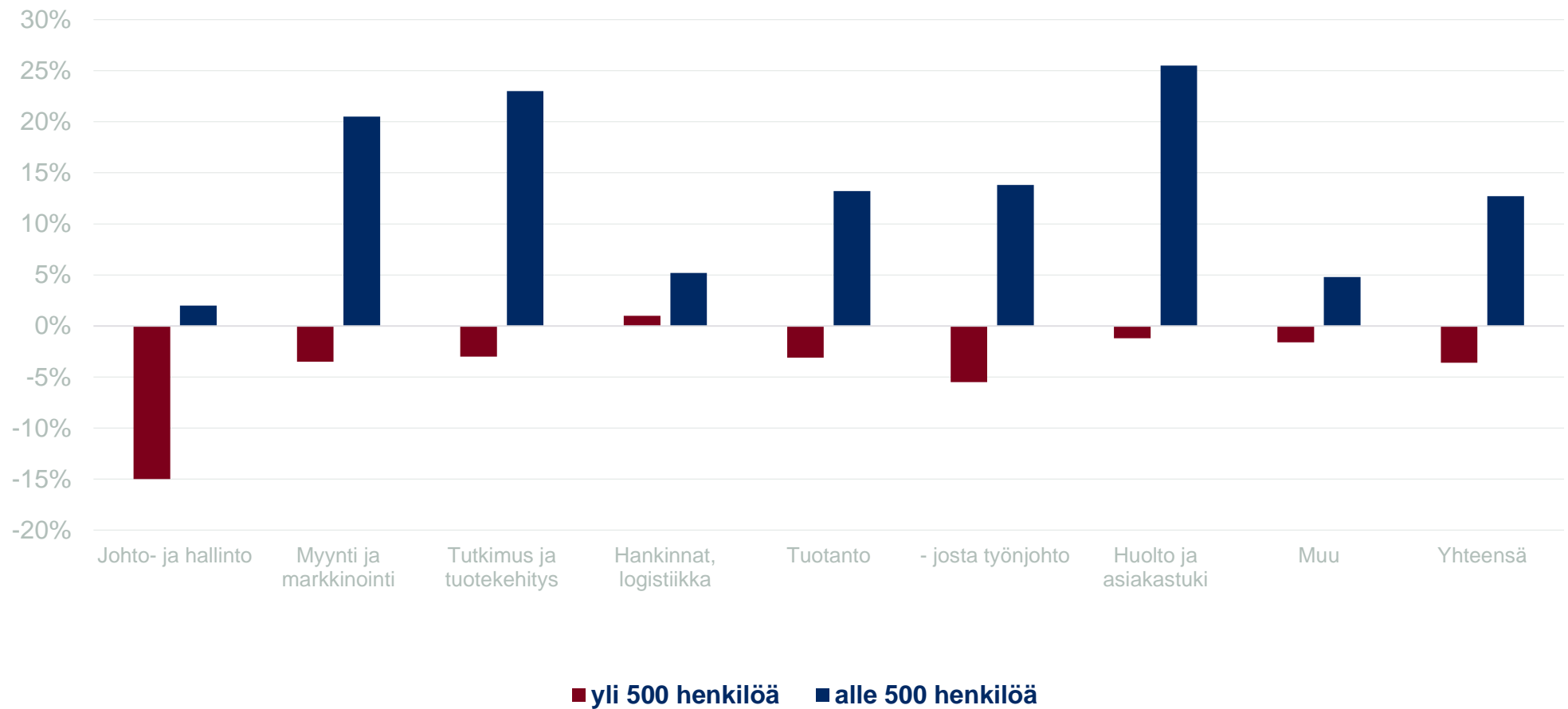
Valmistumisajan nopeuttamiseksi on lisättävä opiskelijoiden motivaatiota nostavia tekijöitä:

- *Opettajien osaaminen ja pedagogiset taidot*
- *Opetusmateriaalien ajantasaisuus ja työelämäläheiset opetussisällöt*
- *Yrityksissä suoritettavat projektityöt*
- *Oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä on lisättävä.*
- *Vaihto-oppilastoiminta*

Toisen ja kolmannen asteen oppilaitosten on panostettava kummiyritystoimintaan ja oppilaat on saatava tutustumaan työelämän mahdollisuuksiin. Oppilaitosten rahoituksen on kannustettava valmistumiseen ja työllistymiseen.

Teknolohiateollisuuden henkilöstö kasvaa pk-yrityksissä

Määrän muutos toiminnoittain Suomessa 2012-2016, %

Verotus kannustamaan investointeja ja uudistumista

ONGELMA

Yrityksillä ja omistajilla ei ole todellista verotuksellista kannustinta investoida Suomeen pitkäjänteisesti.

Teknologiатеollisuuden investoinnit ovat lähes kaksi miljardia euroa alemmalla tasolla kuin vuonna 2008.

Poukkoileva veropolitiikka yhtiöveroasteella, poistooikeuksilla sekä sukupolvenvaihdosten verokohtelulla jatkuu vuodesta toiseen. Verotuksen ennakoitavuus on huono.

RATKAISU

Otetaan käyttöön yritysverotuksen Suomi-malli, jonka avulla yritysten investoinnit Suomessa kääntyvät selvään kasvuun:

- *Yritysten investointeihin ja kehittämiseen käytettäviä voittoja ei veroteta.*
- *Poistetaan yritysten sukupolvenvaihdosten perintö- ja lahjavero.*

Suomi-mallin kehittämisessä hyödynnetään Teknologiатеollisuus ry:n toteuttamaa yritysverokyselyä ja sen tutkimusaineistoa, jotka valmistuvat keväällä 2016.

Verojärjestelmän rakenteet on ajanmukaistettava Suomi-mallin käyttöönoton yhteydessä.

Teknolomiteollisuuden investoinnit Suomessa lähes kaksi miljardia alemmalla tasolla kuin vuonna 2008

Miljoonaa euroa, käyvin hinnoin

Kevennetään hallinnollista taakkaa

ONGELMA

Julkishallinto on siiloutunut eikä jaa keskenään tietoa. Tieto sekä tiedon keruu on pirstaloitunutta ja päällekkäisyyksiä on liikaa.

Suomen tietoteknistä infrastruktuuria ei hyödynnetä täysmääräisesti.

Lupaprosessit ovat byrokraattisia ja vaativia, luvan saanti kestää kauan.

Kilpailu julkisten palveluiden tuottajien ja yritysten välillä on vääristynyttä.

Byrokratia vie pk-yrityksissä resursseja toiminnan kehittämiseltä ja myynniltä.

RATKAISU

Varmistetaan, että viranomaiset eivät kysy yksittäistä tietoa kuin kerran.

Sähköistetään palvelut ja tehdään niistä eri hallintoaloille läpinäkyvät.

Varmistetaan, että kootaan palvelut ja sääntely yhden kontaktin taakse. Lupaprosessien valituskäytäntöjä on selkeytettävä ja yksinkertaistettava.

Yhtenäistetään ja tasavertaistetaan käytännöt.

Varmistetaan, että lainsäädäntöä saa uudistaa vain sääntelyn keventämisen ja vanhan purkamisen kautta.

Tervehdytetään julkinen sektori

ONGELMA

Suomen hyvinvointiyhteiskunnan rahoittaminen on vaikeuksissa.

Julkiset menot suhteessa bkt:hen ovat nousseet 48 %:sta 59 %:iin 2008 jälkeen. Osuus on OECD-maiden korkein.

Yritysten tuotantokapasiteetilla ja näköpiirissä olevalla kasvulla ei kyetä rahoittamaan julkisia menoja.

Samoja tietoja pitää antaa monelle eri taholle.

RATKAISU

Koko julkisen sektorin uudistusten läpivienti on varmistettava, jotta julkinen talous saadaan kestäväälle pohjalle. Kuntien yhdistymiseen liittyvä henkilöstön irtisanomissuoja on lopetettava.

Leikkausten kohdentamisella ei saa vaarantaa kasvun edellytyksiä.

- Julkiset investoinnit, kuten väylähankkeet ja ICT on varmistettava.

Palveluseteleillä edistetään kustannusten läpinäkyvyyttä ja valinnanvapautta julkisten ja yksityisten palveluntarjoajien välillä.

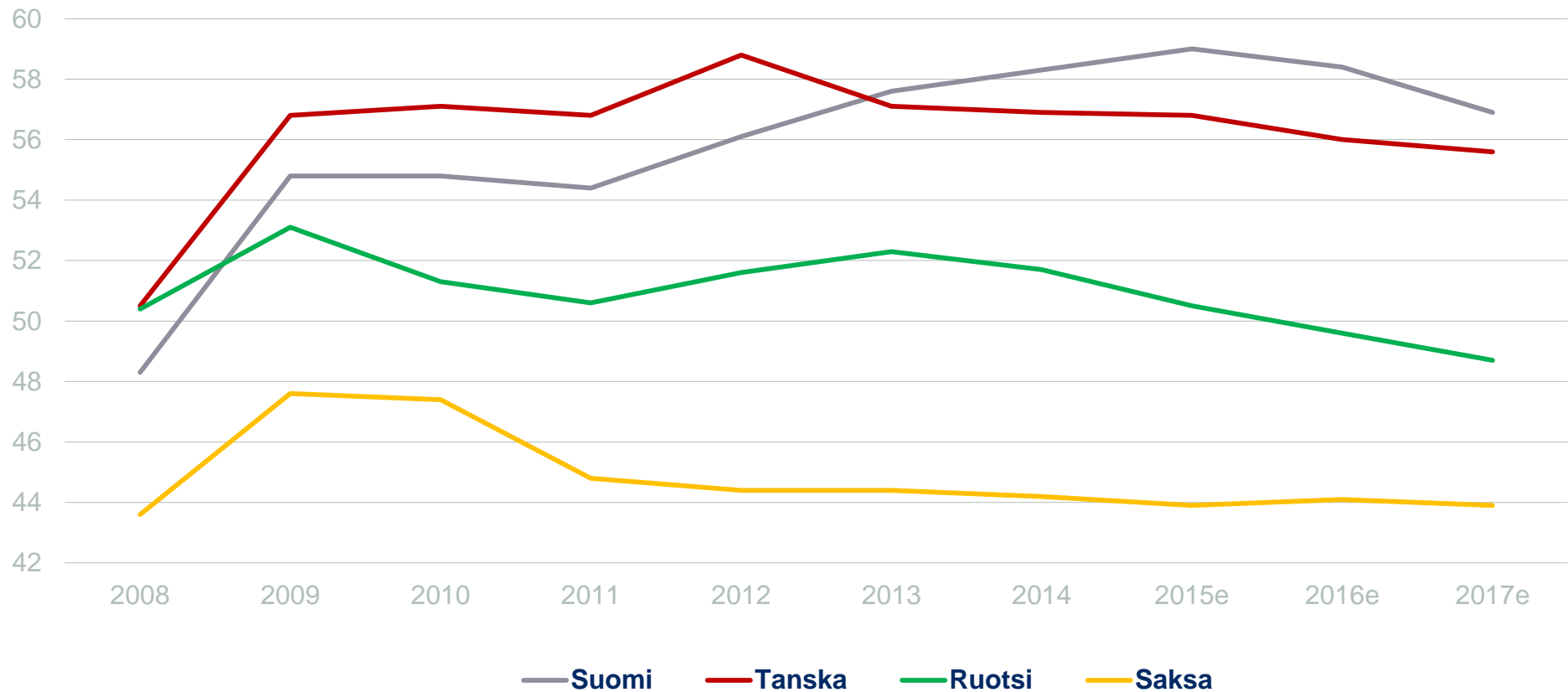
Tietoa kysytään vain kerran.

Julkisen sektorin digitalisoinnin periaatteet käytäntöön. Varmistetaan julkisen sektorin palveluväylähankkeen toteutuminen ja julkiset tietovarannot yritystoiminnan käyttöön.

Julkisen sektorin bkt-suhteen palauttaminen vaatii 10-15 miljardin euron menoleikkauksia

Verojen kiristäminen on ollut väärä ratkaisu tähän ongelmaan

Julkiset menot suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

**Vienti ja
kansainvälistyminen
tuo kasvun**

Tuetaan yritysten kansainvälistymistä

ONGELMA

Pk-yrityksillä on heikot valmiudet kansainvälistyä. Niillä on puutteita osaamisessa ja riskinottokyvyssä.

Kansainvälistymispalveluiden hinta, laatu ja saatavuus vaihtelevat.

Pk-yrityksillä on haasteita kv-rahoituksen järjestämisessä.

Kansainvälinen verotus uudistuu voimakkaasti. Kansainvälistää toimintaa harjoittavilla pk-yrityksillä riski kaksinkertaiseen verotukseen, veroseuraamuksiin ja hallinnollisen taakan lisääntymiseen kasvaa.

Yritysten on vaikea saada referenssitilauksia kotimaasta.

RATKAISU

Team Finlandin palveluiden saatavuus ja laatu on varmistettava. Lisätään yritysohjausta, jolla varmistetaan, että kv-palvelut vastaavat myös pk-yritysten tarpeita.

Digitaalisten palveluiden kehittämistä on nopeutettava.

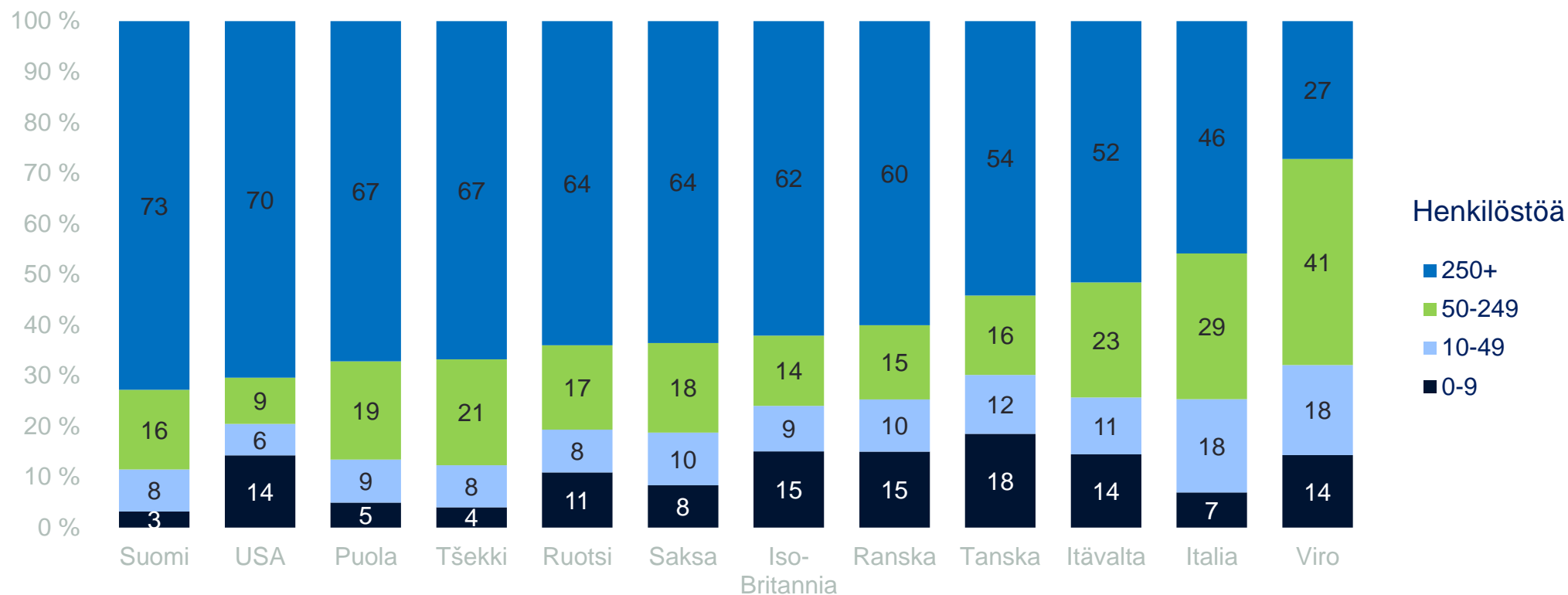
Pk-yritysten viennin rahoitukseen on luotava uusia ratkaisuja.

Uudistusten täytäntöönpanossa on huomioitava yritysten edut. Pk-yritysten osaamista kansainvälisen verotuksen osalta on parannettava.

Julkiset hankinnat tukevat innovatiivisten tuotteiden vientiä, innovatiiviset julkiset hankinnat 5 % kaikista hankinnoista.

Pk-yritysten suoraa ulkomaanvientiä on kasvatettava

Erikokoisten yritysten* osuus tavaraviennin arvosta 2011

*) Vertailussa yritysten koko perustuu niiden henkilöstön määrään. Niitä vientiyrityksiä, joilta ei ole tiedossa henkilöstön määrää, ei ole otettu vertailussa huomioon.

Lähde: OECD, Trade by Enterprise Characteristics

Liiketoimintaosaamisen merkitys korostuu muutoksessa

ONGELMA

Myynnin ja markkinoinnin osaamista ja opetusta on Suomessa liian vähän, varsinkin tekniikan alojen opinnoissa.

Kansainvälinen myynti- ja markkinointitaito on viennin ehdoton edellytys. Myynti- ja palveluosaaminen erottaa tulevaisuudessa menestyjät muista.

RATKAISU

Myynti- ja markkinointikoulutus on nostettava kansainväliselle tasolle ja kurssitarjontaa lisättävä.

Liiketoimintaymmärrys ja myyntitaidot on saatava osaksi opintoja kaikilla koulutusasteilla. Yhteistyötä yritysten kanssa on lisättävä. Myyntityön arvostusta on nostettava.

**Strategia ja
johtaminen kilpailijoita
paremmaksi**

Liiketoimintaosaamisen merkitys korostuu muutoksessa

ONGELMA

Pk-sektorin liiketoiminta- ja johtamisosaamisessa on puutteita.

Teknologiayritysten julkisuuskuvassa yrityksiä ei mielletä vastuullisina toimijoina.

Pessimismiin ei saa vajota - maailman talous keskimäärin kasvaa ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia syntyy.

RATKAISU

Liiketoimintakonsepteja ja johtamisjärjestelmiä sekä omia tuotteita on kehitettävä ja kaupallistettava. Hallitukseen on saatava monipuolista osaamista.

Pk-yritysten näkyvyyttä vastuullisina toimijoina on lisättävä.

Pk-yritysten on panostettava rohkeasti kansainvälistymiseen ja kehitettävä toimivia palvelukonsepteja sekä innovatiivisia tuotteita.

Innovointi, investoinnit ja automaatio ovat avain tuottavuuden nousuun

ONGELMA

Teollisuuden investoinnit alittavat pääomien kulumisen. Tämän seurauksena teollisuuden tuotantokapasiteetti on vähentynyt noin viidenneksen vuoden 2008 jälkeen.

Tuottavuuskehitys ja kilpailukyky rapautuvat tuotantokoneiston ikääntyessä.

Suomalainen laadun ja prosessien kehittäminen on jäänyt jälkeen keskeisistä kilpailijamaista.

Pk-yritykset osallistuvat heikosti kansainvälisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin.

Tuotteiden jalostusarvoa on nostettava ja uusia innovatiivisia tuotteita on kehitettävä.

RATKAISU

Yritykset investoivat Suomeen, kun kannustimet saadaan kuntoon:

- *verotus*
- *rahoitus.*

Rakennemuutosalueiden investointeja on tuettava julkisin toimin.

Tekesin rahoitusvaltuuksia on lisättävä eikä leikattava ja rahoitus on suunnattava teollisuuden kilpailukyvyn kehittämiseen.

Pk-yritysten on panostettava tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä osallistuttava kansallisiin ja EU-kehittämishankkeisiin.

Teollinen internet ja ICT ovat Suomelle mahdollisuus. Kannustetaan pk-yrityksiä mukaan Tekesiin ja muiden toimijoiden teollisen internetin ohjelmiin.

Hankintaosaaminen on vasta kehittymässä

ONGELMA

Hankintaosaaminen on suomalaisyrityksissä luultua heikompaa, vaikka hankintojen osuus yritysten liikevaihdosta on keskimäärin puolet, tuotantoyrityksillä jopa 80 prosenttia.

Monissa pk-yrityksissä hankinnat hoidetaan hajautetusti ja yhteistyö toimittajien kanssa on olematonta.

Hankintojen osaamista sekä asiantuntijoita tarvitaan lisää. Nyt opetusta on hyvin vähän tarjolla.

RATKAISU

Hankintatoimen opetusta on lisättävä niin ammattikorkeakouluissa kuin yliopistoissakin.

Opetuksen sisältö on suunniteltava yhteistyössä yritysten kanssa sen vetovoimaisuuden ja ajantasaisuuden varmistamiseksi.

- *Strategisen hankinnan ammattilaiseksi kehittymiseen tarvitaan osaamista, jolla hallitaan hankintojen volyyymi ja globaali toimintakenttä sekä kokonaiskustannukset ja hinnat.*
- *Hankintatoimessa osallistutaan tuotteiden kehittämiseen optimoimalla raaka-aineiden, komponenttien ja järjestelmien ostot.*
- *Lisäksi otetaan huomioon tuotteiden elinkaaret, prosessien kehittäminen sekä yhteistyöverkostojen toimivuuden parantaminen.*
- *Työssä tarvitaan sosiaalisia taitoja, kielitaitoa sekä kykyä muutosjohtamiseen.*

Yrittäjyysohjelma 2016-19

Lisätietoja:

Varatoimitusjohtaja

Eeva-Liisa Inkeroinen

puh. 0400 894 220

eeva-liisa.inkeroinen@teknologiateollisuus.fi

www.teknologiateollisuus.fi

Teknologia
teollisuus